

GIỚI THIỆU SÁCH THÁNG 4/2026

CUỐN SÁCH “HÀ NỘI 36 PHỐ PHƯỜNG” – NHÀ VĂN THẠCH LAM

Kính thưa các thầy cô giáo cùng toàn thể các bạn học sinh thân mến!

Với nhiều nhà văn, Thăng Long - Hà Nội là một đề tài vô tận để họ thả hồn mình theo ngòi bút. Từ xa xưa, mảnh đất kinh kì Thăng Long đã đi vào những câu ca dao mê đắm lòng người. Cho đến hôm nay và mãi về sau, chắc chắn sẽ có nhiều tác phẩm nữa ngợi ca vẻ đẹp của Hà Nội.

Là người Hà Nội, cả cuộc đời sống ở Hà Nội, nhà văn Thạch Lam có cái cảm nhận rất riêng về thủ đô ngàn năm tuổi. Trong tác phẩm “Hà Nội 36 phố phường” ông nhìn Hà Nội không qua con mắt của một nhà nghiên cứu, mà qua con mắt của một nhà thơ, một người yêu Hà Nội như máu thịt mình vậy. Tất cả Hà Nội hào hoa và thanh lịch, Hà Nội bình dị mà lại quý phái hiện lên dưới ngòi bút miêu tả đặc sắc của nhà văn. Dưới cái nhìn độc đáo của ông, Hà Nội của một thời hiện ra thật thú vị. Nó thú vị ngay từ những chủ đề mà tác giả tìm hiểu. Từ những quán hàng nổi tiếng với những món ăn chơi của nhà giàu cho đến những món ăn vô cùng bình dân, nhưng dưới ngòi bút của tác giả tất cả vẫn hiện lên đầy quyến rũ. Hà Nội ba sáu phố phường của Thạch Lam dành phần lớn số trang viết về nét văn hoá ẩm thực của người Hà Nội, đặc biệt là các loại quà Hà Nội. Đây là những trang viết đặc sắc nhất của ngòi bút Thạch Lam. Ông cho rằng: "Quà Hà Nội xưa nay vẫn có tiếng là ngon lành và lịch sự. Bao nhiêu ý tốt, tình hay gửi vào trong một chút quà nơi đô hội, món quà đem đến cho khắp nơi vị sành và trang nhã của ba sáu phố phường". Ông khẳng định: "Quà... tức là người". Chính vì vậy, không phải ngẫu nhiên mà ngòi bút của ông miêu tả thật kỹ lưỡng cái cách mà người Hà Nội làm các loại quà và thưởng thức chúng ra sao. Riêng một thứ quà của lúa non là cốm, ông viết: "Cốm là thứ quà riêng biệt của đất nước, là thức dâng của những cánh đồng lúa bát ngát xanh, mang trong hương vị tất cả cái mộc mạc, giản dị và thanh khiết của đồng quê, nội cỏ Việt Nam". Rồi về cách thưởng thức cốm, ông viết: "Cốm không phải là thức quà của người ăn vội, ăn cốm phải ăn từng chút ít, thong thả và ngẫm nghĩ. Lúc bấy giờ, người ta mới thấy thu lại cả trong hương vị ấy, cái mùi thơm phức của lúa mới, của hoa cỏ dại ven bờ; trong màu xanh của cốm, cái tươi mát của lá non, và trong chất ngọt của cốm cái dịu dàng thanh đậm của loài thảo mộc. Thêm vào cái mùi thơm ngát của lá sen già, ướp lấy từng hạt cốm một, còn giữ lại cái ẩm áp của những ngày mùa hạ trên hồ."

Trong tác phẩm của mình, nhà văn còn đề cập đến những số phận con người Hà Nội một thời, những con người bình dị mà vẫn toát lên vẻ hào hoa thanh lịch. Từ bà cụ bán xôi, cô Dần bán nước chè cho đến các cô me, tức là những cô lấy chồng Tây, họ dù ở nhiều hoàn cảnh khác nhau nhưng vẫn hiện lên cái phẩm chất

đặc trưng của người đất kinh kì kẻ chợ. Rồi thì những phong tục tập quán một thời mà cho đến ngày nay đã lùi vào quá khứ, đã nhạt phai theo năm tháng, tác giả cũng kể ra những trang viết đặc sắc của mình. Còn rất nhiều, rất nhiều điều thú vị không thể kể hết ra ở đây.

Dẫu không phải là một tác phẩm đồ sộ, không chọn ra những chủ đề to tát, song cuốn Hà Nội 36 phố phường của nhà văn Thạch Lam vẫn được nhiều thế hệ độc giả đón nhận một cách trân trọng. Đó không chỉ bởi vì tình cảm với một nhà văn nổi tiếng của đất kinh kì, mà trên hết vì đó là tình yêu vô bờ bến với mảnh đất thủ đô ngàn năm yêu dấu. Trong số những người yêu Hà Nội, tôi tin, Thạch Lam là người yêu Hà Nội hơn cả. Chỉ qua một tập tùy bút nhỏ, độc giả đã có thể thấy tâm hồn một Thạch Lam như đồng điệu với Thăng Long cổ kính, ngàn năm văn hiến, tinh tế và thanh lịch đến nhả nhặn, thanh tao. Nhà văn phố huyện Cẩm Giàng đôi khi chỉ cần vài ba dòng, vài ba câu mà gợi được cả hình ảnh về Hà Nội, không phải ở những khung cảnh sôi động, ồn ào, không phải ở những vấn đề xã hội gay gắt mà như một góc khuất lặng lẽ và chỉ người nào yêu Hà Nội lắm mới có thể nhận ra. Với một lối hành văn nhẹ nhàng, thanh thoát, Thạch Lam đã bắt tử hóa những cái bình thường, làm rung động con tim người mến thương Hà Nội. Biết bao nghệ thuật trong một bức tranh nhỏ mà sắc nét về Hà Nội yêu dấu.

Tác phẩm là lời nhắc nhở chúng ta cần chung tay bảo vệ, xây dựng thủ đô ngày càng giàu đẹp hơn. “Hà Nội 36 phố phường” đã thể hiện tấm lòng trân trọng của Thạch Lam đối với văn hoá và quá khứ của Hà Nội. Ai trong chúng ta cũng nên có trong tay cuốn sách - tập bút ký nổi tiếng này.

Hiện cuốn sách “Hà Nội 36 phố phường” đang có trong thư viện trường THCS Thanh Sơn, rất vui được đón thầy cô và các em tới tìm đọc và cảm nhận. Buổi giới thiệu sách đến đây là hết, xin chân thành cảm ơn các thầy cô cùng các em học sinh đã chú ý lắng nghe và theo dõi.

Xin trân trọng cảm ơn!

NV. Thư viện

Đồng Thị Thục Hiền